

**«Science», the European Association of
pedagogues and psychologists**

*International scientific-practical
web-congress of pedagogues and
psychologists*

«BE SMART!»

**the 17-18th of February
2015, Geneva (Switzerland)**

Volume I

2015, Geneva

International scientific-practical conference of teachers and psychologists [Text]:
materials of proceedings of the International Scientific and Practical Congress.

ISBN 9787637903249

International scientific-practical congress of teachers and psychologists
"The generation of scientific ideas", the 17-18th of February, 2015, Geneva
(Switzerland).

Geneva (Switzerland), the 17-18th of February, 2015/ Publishing Center of the
European Association of pedagogues and psychologists "Science", Geneva, 2015,
p. 220

Information about published articles is regularly provided to Russian Science Ci-
tation Index (Contract No 14395).

Any reproduction or distribution of the materials published in this publication is
allowed only with the written permission of the authors.

Abstracts presented in author's edition as of the international and national legisla-
tion on the date of the Congress.

Published in author's edition. Editorial department is not responsible for
the contents.

ISBN 978-7-637903-24-9

9 787637 903249

© Authors, 2015 © the European Association of pedagogues and psychologists
"Science"

DIRECTION I: PEDAGOGIC SCIENCES

Section 1.

GENERAL PEDAGOGY, HISTORY OF PEDAGOGY AND EDUCATION

Иванова З.И., Антошина Е.С.

Специфика формирования научных понятий в различных моделях естественно-научного образования младших подростков 7

Антошина Е.С.

Механизм выявления объема естественно-научных понятий через классификацию 12

Копчук Т.Г., Пасевич С.П.

Особливості викладання фармакології студентам-медикам 16

Котова В.Д., Мельник Ж.В.

Аналіз соціально-педагогічного аспекту проблеми профорієнтації учнів загальноосвітньої школи в науковій літературі 18

Кубанов Р.А.

Сучасні стандарти епда та едаг – методологічна основа для інтеграції країн Європейського союзу і України в сфері вищої освіти 23

Паламарчук І.О., Мельник Ж.В.

Технології роботи соціального працівника з неповними сім'ями 27

Сембаева Г.Н., Бимбетова Г.М., Турбаева Г.Б.

Возможности использования компьютерных программ при решении физических задач 31

Смирнов В.А.

Матвей Погребинский: чекист, педагог, герой киноэкрана (к 120-летию со дня рождения) 36

Стасюк Л.П.

Регіональна специфіка екологічного виховання школярів у західноукраїнському селі 44

Шаргун Т.А.

Концептуальний аспект изучения исторического опыта профессиональной подготовки специалистов железнодорожного транспорта (XX – начало XXI ст.) 49

Якименко П.В.

Профільне навчання як педагогічна проблема в XX – XXI ст 54

Section 2.

THEORY AND METHODS OF EDUCATION AND UPBRINGING

Антонюк В.

Теоретичні аспекти формування фізичної готовності дітей старшого дошкільного віку до навчання в школі 61

Бишевец Н.Г.

Динаміка рівня знань з вищої математики студентів ВНЗ в залежності від напрямку навчання 66

Войткевич Н.И.

Development of communication skills in extra-curricular group work 69

Гайволя Р.Ю. Аналіз мотивації юнаків старшого шкільного віку до занять фізичними вправами в позаурочний час	71
Кислякова М.А. Мобильная математика	76
Коваль Г.Г. Лекція як жанровий різновид англomовного науково-педагогічного дискурсу	82
Кузьменко А.О. Варіативність завдань у методиці роботи з текстом на заняттях з іноземної мови	84
Пасевич С.П., Копчук Т.Г. Доцільність вивчення предмету «побічна дія ліків» студентами-медиками	86
Хисматуллина Л.Г., Гарифуллина Д.Б. Развитие этнокультурной компетенции учащихся на уроках иностранного языка	88
Якименко С.І. Психологічна та педагогічна цінність застосування гри у процесі формування світогляду дітей старшого дошкільного та молодшого шкільного віку засобами пізнавальної діяльності	93

Section 3.

PEDAGOGY IN HIGH PROFESSIONAL SCHOOL

Danylchenko S.I., Pronina Ye. N., Shkuruply I.V. Current objectives, problems and ways of their solution in the enhancement of credit-modular system in learning of topographic anatomy and operative surgery	100
Zharuk I. V. Use of case study method in preparation of conflict resolution specialists	103
Заремба Л. В. Формування готовності майбутніх учителів до організації позаурочної діяльності школярів	109
Казанжи І.В. Формування духовної культури майбутніх учителів початкових класів	114
Князева А.Г. Болонский процесс в смысловом поле модернизации российского образования	121
Кубанёв Н.А. Набикина Л.Н. Проблемы, стоящие перед провинциальным вузом в контексте подготовки современного специалиста	123
Лякішева А.В. Гуманізація міжособистісних відносин студентів як соціально-педагогічна умова	127
Наумова Е. С. Диагностика мотивационно-ценностной сферы будущих учителей как компонент их подготовки к организации духовно-нравственного воспитания школьников	132

Омельчук Е.В., Левицкая Л.М. Мониторинг факторов риска вич/спид инфицирования студентов с целью совершенствования подготовки будущих учителей физической культуры к созданию здоровьесберегательной среды в школах искусств	134
Пронина Е.Н., Коптев М.Н., Данильченко С.И., Билыч А.Н. Актуальность сохранения предмета оперативной хирургии и топографической анатомии в системе высшего медицинского образования Украины	140
Рускуліс Л.В. Професійно-педагогічне спілкування – основа професійної діяльності майбутньої вчителя української мови	144
Рябец И.В. Особенности профессиональной подготовки будущих специалистов по связям с общественностью в Украине (вторая половина XX – начало XXI века)	148
Serman T. Preparation of the specialists of the physical culture and sport for upbringing work with schoolchildren in the context of the educational process	152
Хомко О.Й., Сидорчук Р.І., Сидорчук Л.П., Петрюк Б.В., Хомко Б.О. Застосування технології «мозкового штурму» при вивченні клінічних дисциплін	157
Шепитько В.И., Ерошенко Г.А., Лисаченко О.Д. Системные принципы совершенствования подготовки медицинских кадров	161

Section 4.

MANAGING THE EDUCATIONAL PROCESS IN A UNIVERSITY: DYNAMICS AND DIRECTIONS OF RENEWING CONTENTS

Драч І.І. Командність як важлива умова ефективного управління навчальним закладом	164
---	-----

Section 5.

THEORY, METHODS AND ARRANGEMENT OF SOCIAL AND CULTURAL ACTIVITIES

Пак І.О. Особливості морально-естетичного виховання майбутніх учителів в умовах хореографічної діяльності	166
Перепелиця О.В. Організація творчої діяльності особистості в позашкільному закладі	171

Section 6.

INNOVATIONS IN EDUCATION

Дікал М.В. Роль іновативних технологій у професійному розвитку лікарів при вивченні клінічної біохімії	176
Ильина Е.К., Матчин Г.А., Суздалева А.М. Иновационные технологии оценки функционально-эмоционального состояния в основе мониторинга здоровья учащихся	178

ОРГАНІЗАЦІЯ ТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ОСОБИСТОСТІ В ПОЗАШКІЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ

Перепелиця Оксана Володимирівна

кандидат педагогічних наук, ст.викладач,

МНУ імені В.О.Сухомлинського, м. Миколаїв, Україна

E-mail: oksanut1@yandex.ru

Анотація. Розкрито теоретичні підходи до розуміння природи, сутності та змісту творчої особистості. Висвітлюється наукові підходи, погляди щодо розуміння «творчість». Акцентовується увага на фундаментальних дослідженнях у сучасній психолого-педагогічній науці,

на теоретичних підходах до цієї проблеми. Проаналізовано літературні джерела з поняття «розвиток здібностей».

Ключові слова: творчість, діяльність, особистість, творчі здібності молодших школярів.

Постановка проблеми. Значні перетворення, які відбуваються в політичному, соціально-економічному, культурному житті України в останні роки призвели до зміни світогляду та психології людини, що зумовило реформування системи освіти й виховання. У Державній національній програмі «Освіта» (Україна XXI століття) визначено головну мету національного виховання: здобуття молодим поколінням соціального досвіду, наслідування духовних досягнень українського народу, високої культури міжнародних стосунків. Визначено й пріоритетні напрямки педагогічної діяльності: формування у школярів громадянської самосвідомості, умінь міжособистісного спілкування, виховання шанобливого ставлення до культури, звичаїв, традицій усіх народів, які проживають в Україні, до історії рідного народу; залучення до загальнолюдських цінностей, розвиток індивідуальних здібностей і талантів, забезпечення духовної єдності поколінь. Проблема творчості й творчих здібностей особистості на сучасному етапі ще недостатньо вивчені й, відповідно, не до кінця розкриті зміст і сутність характеристики поняття «творчі здібності», особливо в галузі педагогіки.

Аналіз досліджень і публікацій. В Україні останнім часом педагогами розроблено чимало програм з образотворчого мистецтва для дітей молодшого шкільного віку (Є.Антонівич, Е.Бєлкіна, В.Вільчинський, С.Коновець, Л.Любарська, С.Свид, В.Шпільчак) та видано підручники й посібники із зазначеного предмета для молодших школярів (Л.Бабенко, Л.Божко, В.Вільчинський, Л.Любарська, Т.Коваленко та ін.).

До проблеми виховання й розвитку підростаючого покоління в системі позашкільної діяльності зверталися видатні вчені й педагоги (П.Блонський, А.Макаренко, М.Стельмахович, В.Сухомлинський, К.Ушинський, С.Шацький), відомі психологи й філософи (І.Бєх, Г.Костюк, В.Шинкарук).

За останні десятиліття вагомий внесок у розвиток теорії та методики позашкільних навчальних закладів зробили українські педагоги Т.Сущенко, Г.Пустовіт, В.Рибалка, В.Вербицький та ін.

Проблема організації творчої діяльності особистості в соціально-культурній сфері, зокрема в позашкільному закладі, привертала увагу сучасних науковців: А.Воловиков, Г.Лактіонова, О.Карпенко, І.Зверєва, Т.Сущенко, І.Пінчук та ін.

Останнім часом педагогами-практиками і вченими здійснюються спроби збагатити діяльність позашкільних закладів через упровадження в їхню роботу нових освітніх технологій (С.Букрєєва, В.Гнатюк, Н.Гурець, І.Корсун, Ю.Пєлєх, В.Рєдіна, Г.Сорока та ін.).

Мета. Розкрити теоретичні підходи до розуміння природи, сутності та змісту творчої особистості. Акцентувати увагу на фундаментальних дослідженнях у сучасній психолого-педагогічній науці, на теоретичних підходах до цієї проблеми. Проаналізувати літературні джерела з поняття «розвиток здібностей».

Виклад основного матеріалу дослідження. За результатами теоретичної та прак-

тичної діяльності в аспекті формування творчих здібностей молодших школярів виявлені певні недоліки, що вимагають глибокого вивчення сутності творчих здібностей молодших школярів, фактори впливу образотворчого мистецтва на цілісний і гармонійний розвиток творчих здібностей молодших школярів у позашкільних навчальних закладах, а також розробки спеціальних методик їх формування.

Творчість у школі та позашкільних закладах використовувалася й використовується для розвитку уяви й фантазії, натхнення, впевненості в собі, витримки, волі, терпіння, самостійності й відповідальності, які виникають у молодшого покоління нашого соціуму. З цим поняттям пов'язане формування в дитини шкільного віку, а особливо в молодших школярів, бажання вдосконалюватися, що спонукає до постійного творчого пошуку, необхідності оволодіння творчими здібностями, результатом чого є створення нових творчих проєктів.

Проблеми формування творчих здібностей особистості теоретично досліджувалися у працях Г.Альтшуллера, Л.Виготського, В.Давидова, Г.Костюка, В.Крутецького, І.Лєрнера, А.Макаренка, В.Роменця, В.Сухомлинського, Б.Тєплова [1, с.10; 5], а також висвітлюються в сучасних дослідженнях В.Андрєєва, В.Алфімова, Д.Богоявленської, І.Бєха, В.Вербицького, В.Гаврилюка, В.Кременя, В.Крутецького, Г.Костюка, С.Максименка, В.Моляко, В.Паламарчук, Я.Пономарьова, Г.Пустовіта, О.Савєнкова, С.Сисєєвої, О.Сухомлинської та ін. [2; 3; 4; 5, с.31; 6;].

Проблеми творчості, як уже зазначалося, здавна хвилювали людей. Розвиваючись, наука намагається пояснити це унікальне явище. Як стверджують дослідники, у тому числі Е.Ільїн, Я.Пономарєв, емпіричний пошук терміна призводить до малоцінних результатів. Висунуті терміни типу «популярність», «продуктивність» (Б.Гізелін, В.Сміт, К.Тейлор), «ступінь новизни ідей, підходу, рішення» (Т.Шпрєхер), «ступінь реконструкції розуміння універсальності» (Л.Гізелін), «суспільна цінність наукової продукції» (Г.Брогден), «здатність до оригінальних і нестандартних дій, відкриттю нового, створенню унікальних продуктів» (В.Дружинін, Н.Пуссен), «дивергентність мислення» (Г.Айзенк, Д.Гілфорд Я.Пономарьов, Е.Торренс.) залишаються непереконливими [7, с.129].

Аналіз сучасної наукової літератури засвідчив, що визначення поняття «творчість» пов'язане з діяльністю, яка породжує щось якісно нове й відрізняється неповторністю, оригінальністю й суспільно-історичною унікальністю.

На підставі проаналізованої літератури щодо визначення поняття «творчість», доходить висновку, що творчість – це якісна, принципова новизна кінцевого продукту творчого акту. По-друге, творчість – це діяльність несвідома й свідомо, інтуїтивна й розумна, природна й придбана. Проте деякі вчені (В.Дружинін, Б.Карлоф, І.Шумптер) вважають, що творчість і діяльність – протилежні форми людської активності. Ми вважаємо, що творчості не можна навчити демонстрацією або розповіддю. Творчі якості особистості можуть бути розвинені тільки в діяльності, що має продуктивний, творчий характер. Як ми бачимо, більшість визначень характеризують творчість як цілеспрямовану діяльність зі створення нових цінностей, які мають суспільне значення, а при використанні терміна «творчість» мається на увазі продукт, який вимагає визнання і який можна побачити в музеях і виставочних галереях, де ми знайомимося не із творчістю, а з творами мистецтва. Ми згодні з думкою Ж.Тейлора,

що творчість вивчається за її продуктом, а точніше: за кількістю, якістю та значущістю. Однак Л.Старавойт та багато інших дослідників вважають, що продукт не може бути єдиним критерієм оцінки творчості, оскільки його оцінка здійснюється спеціалістами-експертами і є суб'єктивною, адже залежить від їхніх смаків та суджень [8, с.18].

Розглядаючи проблему «творча особистість» у філософії, психології й педагогіці існують різноманітні погляди й концепції особистості (В.Андреев, А.Ануашвілі, Д.Богоявленська, Р.Грабовська, А.Зак, В.Кан-Калик, Н.Кічук, Л.Коган, Н.Кузьміна, А.Лук, Н.Маслова, В.Межуев, С.Сисоєва, В.Цапок, І.Шванева та ін.). Вони в межах досліджень, незалежних один від одного, розглядають людину як живу, відкриту самоорганізуючу систему. Ми поділяємо позицію О.Шевнюк, яка стверджує, що «особистість – втілення творчої спрямованості людини» [9, с.28]. Визначення творчої особистості, її структури характеризується великою варіантністю, яка зумовлена тим, що творча особистість є категорією теорії особистості, теорії діяльності, теорії творчості.

Структуру художньої здібності становить сукупність психічних якостей, потрібних для успішного виконання художньої діяльності. Особистість, як носій певних якостей, має потенціал для розвитку здібностей. Цей потенціал перетворюється в реальні здібності, коли під впливом діяльності починає укладатися в систему якостей, що й призводить до успіху діяльності. Здібності дуже рухливі й динамічні; взаємодія різних якостей у ході виконання різних видів діяльності може виявляти й формувати нові – для певної особистості – здібності. Отже, як зазначено вище, ми доходимо висновку про те, що до творчих якостей належать обдарованість, талант і геніальність.

У наукових колах поняття «розвиток здібностей» розглядалося як:

– *формування індивідуального стилю діяльності* (Б.Теплов, В.Мерлін, Є.Клімов, К.Гуревич та ін.). В основі цього підходу лежить теза про те, що успіх у діяльності може бути досягнутий різними способами. Отже, розвиток здібностей залежить від того, наскільки вдається сформувати в школяра свій особливий індивідуальний стиль діяльності, що компенсує його природні недоліки й максимально використовує його гідність;

– *взаємозв'язок понять «здібності» та «схильність»* – вибіркова спрямованість і потреба на певну діяльність. Обґрунтовано положення про зв'язок розвитку працездатності й талановитості, що відкриває можливість побудови загальної моделі ресурсів особистості (Б.Ананьев);

– *розроблено поняття про навченість* як показник розвитку продуктивного (творчого) мислення учнів і сформульовано психолого-педагогічні принципи розвитку такого мислення (З.Калмикова). Показано, що ефективним засобом розвитку розумових здібностей є створення проблемних ситуацій у навчанні, діалогічна форма викладання навчального матеріалу (А.Матюшкін).

Продовжуючи цю думку, акцентуємо увагу на тому, що здібності різних людей до однієї й тієї ж діяльності можуть мати різну структуру завдяки індивідуальній своєрідності психічних якостей та їх сполучень. Доповнюючи цю думку, ми наголошуємо, що нерідко людина змушена займатися якоюсь діяльністю, не маючи здібностей до неї. При цьому

вона свідомо або несвідомо буде компенсувати недостатність здібностей, опираючись на сильні боки своєї особистості (індивідуальний стиль). Компенсація може реалізуватися через здобування знань й умінь або через формування типового, індивідуального стилю діяльності, або ж через іншу, більш розвинену здібність. Ми згодні з тим, що прояви індивідуального стилю, виявлені в молодших школярів з різним рівнем розвитку, у міру зниження, стають менш вираженими (на низькому рівні навчальної активності можна говорити лише про тенденції розвитку індивідуальних стилів). У свою чергу А.Волочков указує на те, що індивідуальний стиль є одним із механізмів розвитку молодшого школяра, впливаючи на індивідуальний стиль значно сильніше, ніж шкільна успішність і навіть загальний рівень навчальної активності. Так, «Словник практичного психолога» визначає, що для того, щоб людина опанувала незасвоєну здібність, потрібен час та значні зусилля при порівняно скромних результатах.

Отже, ми акцентували увагу на особливості творчої особистості. Згідно з висновками підкреслили, що творча особистість – це індивід, який володіє високим рівнем знань, умінь має потяг до нового, оригінального. Розвиток комплексу творчих рис особистості сприяє формуванню творчого стилю життя творчої особистості.

Необхідність розробки шляхів і засобів формування естетичних творчих здібностей молодших школярів засобами образотворчого мистецтва в умовах позашкільля є рішення проблеми організації творчої діяльності особистості.

Список літератури:

1. Альтшуллер Г. С. Творчество как точная наука / Г. С. Альтшуллер. – М.: Сов. радио, 1979. – 175 с.
2. Андреев А. Л. Компетентностная парадигма в образовании: опыт философско-методологического анализа / Андреев А. Л. // Педагогика. – 2005. – № 4. – С.19.
3. Андреев В.И. Педагогика: Учебный курс для творческого саморазвития / Андреев В.И. – 2-е изд. – Казань: Центр инновационных технологий, 2000. – 608 с.
4. Бех І. Д. Виховання особистості: у 3 кн. Кн. 1. Особистісно орієнтований підхід: теоретико-технологічні засади / І. Д. Бех. – К.: Либідь, 2003. – 19 с.
5. Костюк Г. С. Навчання і психічний розвиток учнів / Г.С.Костюк // Психологічна наука, вчитель, учень. – К.: Рад. школа, 1979. – С. 19-32.
6. Сисоєва С. О. Основи педагогічної творчості: Підручник / Сисоєва С. О. – К.: Міленіум, 2006. – 346 с.
7. Сластєнин В. А. Педагогика: уч. пособие для студентов пед. ВУЗов / Сластєнин В. А., Исаев И. Ф., Мищенко А. И., Шиянов Е. Н. – М.: Школа – ПРЕСС, 2000. – 512 с.
8. Старавойт Л. В. Методика творчого розвитку молодших школярів у процесі трудового навчання та художньої праці: дис... канд. пед. наук: 13.00.02 / Старавойт Л. В. – Київ, 2009. – 251 [60] с.
9. Шевнюк О. Л. Культурологія: Навчальний посібник / Шевнюк О. Л. – К.: Знання, 2004. – 353 с.